

CollsacabraFutur: i ara, què?

Sessió de presentació de l'Estratègia

21 d'octubre de 2023, Antigues escoles de Cantonigròs

Objectius

- Presentar l'Estratègia CollsacabraFutur
- Obrir un debat sobre accions a impulsar en el marc de l'Estratègia
- Mantenir viu el debat sobre el futur del Collsacabra.

Ordre del dia

Horari	Acció
10:00h	Benvinguda institucional
10:15h	Presentació de l'Estratègia CollsacabraFutur
10:45h	Diàleg ciutadà sobre el futur del Collsacabra
12:00h	Vermut amb productes del Collsacabra

Participants

Dones	5
Homes	10
Total	15

Acta

La sessió comença a les 10:00h. Les cadires estan disposades en cercle, per a que tothom pugui veure i interactuar en el mateix pla. La sessió compta amb el suport tècnic de Miquel Vilella (Ajuntament de l'Esquirol) i Xavi Sabaté, i Pol Aparicio (equip d'Espai TRes).

Benvinguda institucional

Dona la benvinguda l'Àlex Montanyà, alcalde de l'Esquirol, en representació dels tres Ajuntaments del Collsacabra.

Presentació de l'Estratègia CollsacabraFutur

Xavi Sabaté presenta els objectius i el funcionament de la sessió, i obre una ronda de noms, demanant que diguin la població, i si han participat en algun grup de treball aquest 2023. Es fa notar l'absència de persones de Tavertet.

Xavi Sabaté explica l'origen i els motius que impulsen la creació de l'estratègia, presentant l'històric de l'Estratègia, remuntant-se a la declaració conjunta dels tres ajuntaments (pacte de Cantonigròs):

Procés	Data
Pacte de Cantonigròs	23/07/2020
Visió conjunta "Collsacabra, una visió de futur"	2020
Procés participatiu CollsacabraFutur	2021-2022
Estratègia CollsacabraFutur	2022-2023

S'exposa la visió de futur:

**"Un territori habitat amb gent sana i feliç
en un paisatge equilibrat, saludable, resilient, bell i silenciós"**

De la visió de futur en penja un decàleg (l'liurat als assistents):

El Collsacabra aposta per:

1. Un patrimoni natural i un paisatge cuidats i pròspers, per al benestar de tothom.
2. Uns espais i serveis dels pobles més amables i accessibles per a les persones.
3. Un habitatge digne, econòmic i sostenible, especialment per a la gent jove.
4. Uns pobles autosuficients i eficients energèticament.
5. Una mobilitat sostenible entre els pobles del Collsacabra i amb la resta del territori.
6. Una agricultura i una ramaderia regeneratives, sostenibles i ètiques, centrades en la producció local.
7. Una economia local amb facilitats i oportunitats per a la gent jove del Collsacabra.
8. Un turisme diversificat, repartit al llarg de l'any i respectuós amb l'entorn i la població local.
9. Una oferta cultural i un patrimoni material i immaterial vius i a l'abast de tothom.
10. Una població tant escolar com adulta conscienciada, crítica i responsable.

Ajuntament de
L'Esquirol

Ajuntament de
Rupit i Pruit

Ajuntament de
Tavertet

Es presenta també l'Agenda Rural de Catalunya (2021) i com aquesta marca l'estructura de l'Estratègia Collsacabra Futur. Després s'explica acció per acció les accions d'actuació a curt termini que comencen ara i què són les marcades en verd a la següent taula:

Cronograma d'accions prioritàries (reptes 1 a 6)

Codi	Acció	Període*	Curt	Mitjà	Llarg
A1.1	Creació d'un banc del temps		■		
A1.2	Agrupació de les xarxes d'ajuda del Collsacabra		■		
A1.3	Creació un espai de resolució de conflictes		■		
A1.4	Impuls d'una agència local d'habitatge			■	
A1.5	Creació una cooperativa de promoció de l'habitatge			■	
A1.6	Impuls d'habitatges compartits per la joventut i la gent gran			■	
A1.7	Creació d'un equipament cultural per a artistes del Collsacabra				■
A1.8	Creació del Consell de les Arts i la Cultura del Collsacabra		■		
A1.9	Creació d'una agenda cultural compartida i virtual a tot el Collsacabra		■		
A1.10	Agrupació d'iniciatives culturals i de patrimoni del Collsacabra			■	
A2.1	Foment de l'estalvi d'aigua i aprofitament d'aigües pluvials		■		
A2.2	Protecció legal efectiva del medi natural i del paisatge del Collsacabra				■
A2.3	Impuls d'una campanya d'educació i sensibilització ambiental per al públic visitant				■
A2.4	Elaboració d'un decàleg per a la visita responsable del Collsacabra			■	
A2.5	Instal·lació de llums eficients amb sensor per reduir el consum energètic		■		
A2.6	Instal·lació de plaques solars fotovoltaïques col·lectives fora del poble (horta solar)			■	
A2.7	Modificació de la normativa (ordenances municipals) per poder instal·lar plaques solars a les cobertes dels edificis			■	
A2.8	Elaboració d'un pla energètic comunitari del Collsacabra en base a comunitats energètiques				■
A2.9	Impuls de l'energia de biomassa per equipaments públics			■	
A2.10	Impuls de l'energia eòlica al Collsacabra			■	
A3.1	Recuperació de la línia Rupit – Cantonigròs – L'Esquirol – Vic i la connexió directa amb Barcelona		■		
A3.2	Reforç del transport públic a demanda			■	
A3.3	Foment del vehicle compartit (Collsacabra es mou)		■		
A4.1	Creació d'estructures per enxarxar el sector agroalimentari		■		
A4.2	Incidència política a l'administració per a l'impuls del sector		■		
A4.3	Habilitació d'un escorxador o obrador al Collsacabra		■		
A5.1	Aplicació d'un sistema de gestió forestal regenerativa			■	
A5.2	Gestió de camins públics i privats per fomentar-ne un ús adequat		■		
A.6.1.	Creació d'un segell de producte local "Fet al Collsacabra"			■	
A.6.2.	Facilitació d'espais i recursos per a l'emprenedoria local		■		
A.6.3.	Formació de guies sobre el Collsacabra i el que ofereix			■	
A.6.4.	Regulació de la massificació al Collsacabra		■		

* Curt termini: 2023-2024 ; Mitjà termini: 2025-2027 ; Llarg termini: 2028-2030

Ajuntament de
L'Esquirol

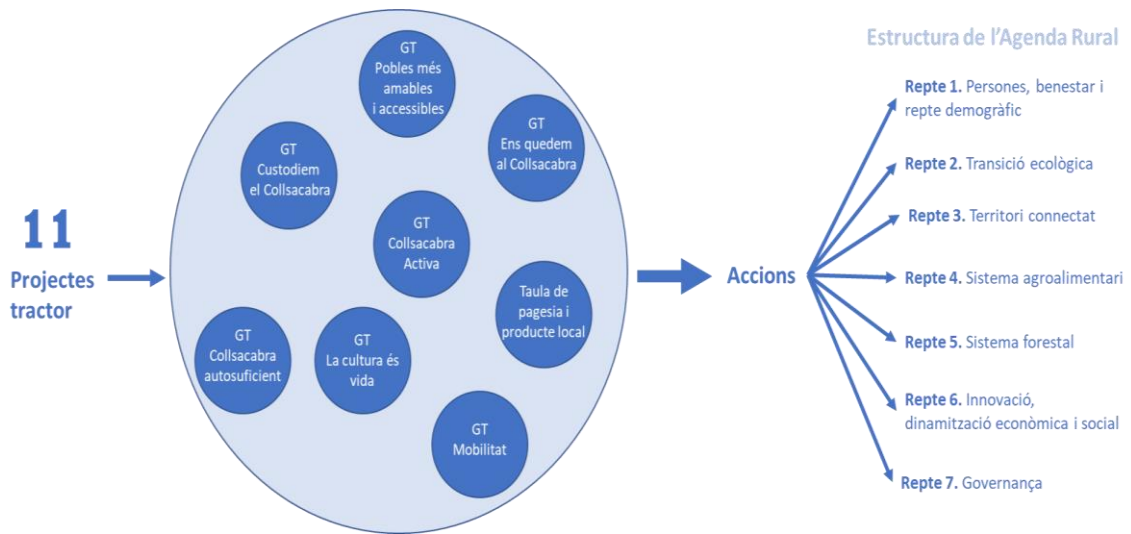

Ajuntament de
Rupit i Pruit

Ajuntament de
Tavertet

S'explica el treball fet al 2023, estructurat en grups de treball:

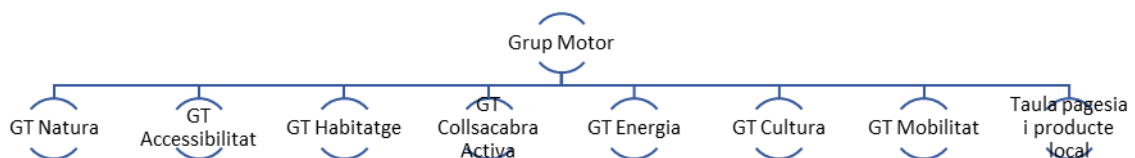

Dades de participació (2023):

Taula 1. Grups de treball de l'Estratègia Collsacabra Futur

Grup de treball	Punts decàleg	Lloc	Participants
1. Ens quedem al Collsacabra	3	En línia	7
2. L'art és cultura, la cultura és vida	9	L'Esquirol	7
3. Poblés més amables i accessibles	2	Cantonigròs	5
4. Collsacabra autosuficient	4	En línia	14
5. Custodiem el Collsacabra	1, 10	Tavertet	10
6. Collsacabra Activa + turisme	7, 8	Rupit	25
7. Mobilitat i Transport Públic	5	En línia	15

Finalment, s'exposa l'estratègia de governança, amb un Grup Motor coordinant els diversos grups de treball amb el suport dels referents de cada grup de treball.

També s'agraeix el suport de l'Associació pel Desenvolupament Rural Integral de la Zona Nord-Oriental de Catalunya (ADRINOC), que ha revisat el contingut de l'Estratègia i donarà suport en l'execució d'algunes de les accions.

Ajuntament de L'Esquirol

Ajuntament de Rupit i Pruit

Ajuntament de Tavertet

Torn de paraula

Bernat i Eudald expliquen que la cooperativa Collsacabra verd (pretén actuar a tot el Collsacabra en un futur tot i que ara es troba a Cantonigròs) instal·larà plaques fotovoltaiques d'ús dels membres de la cooperativa en espai públic, de moment hi ha d'haver 13 socis (ara n'hi ha 5, en falten 8 que han de ser de Cantonigròs perquè han d'estar a màxim 2 km de la instal·lació), si s'amplia el parc n'hi podrà haver més. Expliquen també que hi ha una cooperativa mare (cooperativa 21) que ajuda amb temes tècnics i ajuts a cooperatives d'Osona. Amb l'exposat per l'Eudald i el Bernat l'acció 2.8 passa de llarg a curt termini. Més informació: [Collsacabra Verd. Comunitat Energètica - Som Comunitats](#)

Miquel Vilella exposa la situació de demanda d'un obrador comunitari que està pendent de subvenció, com s'esmenta en l'acció 4.3.

Jaume Serra pregunta si accions com la dels camins, gestió de boscos... no s'haurien de concretar més per que siguin realistes.

Diàleg ciutadà sobre el futur del Collsacabra

Per prioritzar els temes a tractar en el diàleg fem una dinàmica per veure quines accions a curt termini troben més importants per parlar-les ara.

A partir de les accions de curt termini, es fa un exercici de priorització amb gomets, per estructurar el debat realitzat a continuació. Es reparteixen 5 gomets a cadascú, per a que valorin les 5 accions més prioritàries.

Ajuntament de
L'Esquirol

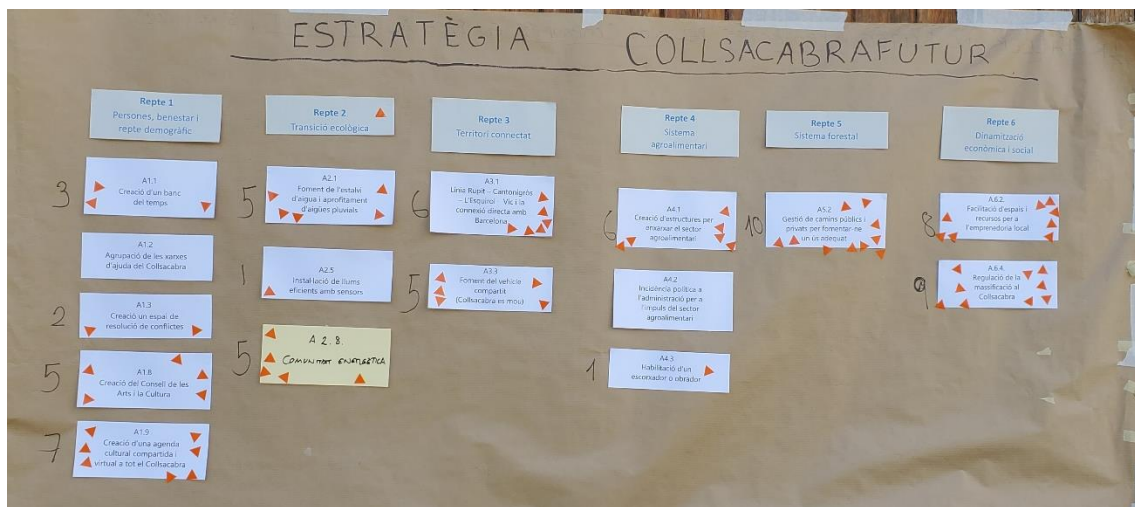
Ajuntament de
Rupit i Pruit

Ajuntament de
Tavertet

El resultat de la dinàmica queda de la següent manera.

Repte 1	Repte 2 (1)	Repte 3	Repte 4	Repte 5	Repte 6
A1.1: 3 vots	A2.1: 5 vots	A3.1: 6 vots	A4.1: 6 vots	A5.2: 10 vots	A6.2: 8 vots
A1.2: 0 vots	A2.5: 1 vot	A3.3: 5 vots	A4.2: 0 vots		A6.4: 9 vots
A1.3: 2 vots	A2.8: 5 vots		A4.3: 1 vot		
A1.8: 5 vots					
A1.9: 7 vots					

Acabada la dinàmica es comença explicant i debatent les accions més prioritzades: Què cal per impulsar-les? Qui les pot impulsar? Com es concreten?

A5.2: Gestió de camins públics i privats per fomentar-ne un ús adequat.

S'exposen els objectius i accions que s'havien proposat a la fitxa de l'acció (vegeu annex).

Àlex Montanyà exposa la situació legal, l'estat dels inventaris de camins i la situació de l'acció en general. La Montserrat exposa el problema amb camí dels enamorats (inventariat en el catàleg de camins), amb afluència de motos, cavalls, i els accidents que s'hi produeixen amb força assiduitat... En Jaume Serra exposa el mal estat de l'últim tram del camí de la Foradada.

Es proposa organitzar una xerrada per algun professional que expliqui els drets i deures que comporta cada titularitat a propietaris i usuaris. Avisar a la gent que compra finques sobre els drets de pas, per evitar que barrin els camins.

S'explica que les motos no poden anar per camins de menys de 4 m d'amplada. Malgrat que està senyalitzat en diversos punts, no se'n fa gaire cas.

Pel que fa a la senyalització, es procura que només hi hagi senyals i indicacions als camins principals, per buscar conduir la gent per un sol camí (el senyalitzat).

Ajuntament de L'Esquirol

Ajuntament de Rupit i Pruit

Ajuntament de Tavertet

Algú comenta que la població també podria dallar camins quan surt a caminar per a que no es tanquin (per fer això cal autorització de l'ajuntament, sinó els agents forestals ho poden sancionar).

Resum del debat al voltant de l'acció 5.2:

- Aplicar l'inventari de camins públics i privats
- Fer xerrades per donar a conèixer la titularitat dels camins i què comporta
- Posar senyals i potser alguna cosa més
- Aplicar un règim sancionador efectiu
- Mantenir les inversions pel manteniment dels camins

Repte 6, A6.2 i A6.4: Distribució econòmica i social

S'exposen els objectius i accions que s'havien proposat a la fitxa de l'acció (vegeu annex).

Pel que fa a la proposta del decàleg, hi ha l'antecedent de Rupit, però Jordi Castelló opina que qui no té sensibilitat només respecta la sanció i que el decàleg no serveix de res.

En Bernat explica la paradoxa del Parc Nacional, quan fas una intervenció per protegir, però aquesta mateixa intervenció esdevé un reclam. A partir d'aquí exposa que cal definir com volem el model turístic abans d'actuar. Ha sortit la dualitat entre persones que viuen del turisme i els que no. Trobar un punt d'equilibri entremig, cal estacionalitat (distribuir tot l'any, no mantenir temporada alta i augmentar les altres).

Es fa esment de la importància del turisme de qualitat, respectuós... Potser accions punitives desincentiven el turisme de mala qualitat, però tenen l'inconvenient de la quantitat de burocràcia que requereixen.

Resum del debat al voltant del Repte 6:

- Necessitat d'un règim sancionador efectiu.
- Brindar coneixement en drets i deures tant per propietaris com per usuaris.
- Donar a conèixer la cultura i història del Collsacabra.

Altres temes de debat

S'obre un debat sobre la manca de presència del producte local en establiments comercials i de restauració del Collsacabra, i sobre la necessitat d'identificar el producte local amb algun distintiu.

La Sònia esmenta la necessitat de treballar de manera urgent i real el problema de la mobilitat, especialment pel que fa a l'oferta de transport públic. Proposa que el grup de treball de mobilitat s'activi, amb la implicació de l'administració.

Ajuntament de
L'Esquirol

Ajuntament de
Rupit i Pruit

Ajuntament de
Tavertet

Tancament de la sessió

Àlex Montanyà fa el tancament de la sessió agraïnt la participació dels i les assistents. Es destaca que aquest no és un punt final de l'Estratègia CollsacabraFutur, sinó que tot just ha començat, i s'encoratja a seguir-hi participant.

La sessió acaba amb un vermut amb productes locals.

Assistència:

Nom	Població	Recorregut en el projecte
Àlex Montanyà	L'Esquirol	Alcalde de l'Esquirol.
Kiku Hernández	L'Esquirol	Regidor de l'Esquirol, present en algunes taules.
Raquel Sala	Rupit i Pruit	Ha estat present en algunes taules.
Cristina Sala	Rupit i Pruit	Va ser-hi a la taula de Rupit.
Carles Muñoz	Rupit i Pruit	Ha estat present en algunes taules.
Jordi Castelló	Rupit i Pruit	Ha estat present en algunes taules.
Mercè	Cantonigròs	Ha estat present en algunes taules.
Jordi Costa	Cantonigròs	Ha estat present en algunes taules.
Joan Colom	Rupit i Pruit	Va ser-hi a la taula de Rupit. N'és regidor.
Genaro Diego	Cantonigròs	Ha estat present en algunes sessions.
Montserrat Areñas	Cantonigròs	Ha estat present en algunes sessions.
Eudald Roca	Cantonigròs	És membre del grup motor.
Bernat Vilarassau	L'Esquirol	Ha estat present en algunes sessions.
Sònia Martínez	L'Esquirol	Ha participat en temes de transport i cultura, impulsora de la iniciativa l'Esquirol es Mou.
Jaume Serra	Cantonigròs	Participació virtual en algunes taules.

Ajuntament de
L'Esquirol

Ajuntament de
Rupit i Pruit

Ajuntament de
Tavertet

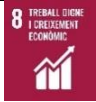

Annex: accions tractades durant la sessió

A5.2 Gestió de camins públics i privats per fomentar-ne un ús adequat			
Repte	5. Sistema forestal	Període d'inici	Curt (2023 – 2024)
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> Evitar l'ús inapropiat i la massificació dels camins 		
Descripció	<p>A Catalunya, com a la resta d'Espanya, no existeix una legislació específica de camins, i és per això que aquests es defineixen per exclusió respecte de les carreteres. Segons la llei de carreteres, són camins les vies i els accessos als nuclis de població que integren la xarxa viària de titularitat municipal, les pistes forestals i els camins rurals. Òbviament, en són exclosos també els camins de bast o de ferradura i els camins ramaders, és a dir, el viari tradicional o històric que no fou concebut per al trànsit d'automòbils. A més, els vials de propietat privada tenen sempre la consideració de camí.</p> <p>Els camins públics i privats sovint s'enfronten amb la manca de pressupost per al seu manteniment i en territoris turístics també a un ús inadequat per part dels visitants, sobretot pel que fa als camins particulars o privats.</p> <p>Per això es proposa optar per posar obstacles als camins o per regular mitjançant normativa per evitar un ús inapropiat i la seva massificació.</p> <p>El primer pas ha de ser tenir un inventari de camins públics, privats i de dret de pas per part dels propietaris dels espais i els ajuntaments. De fet, L'Esquirol, Rupit i Pruit i Tavertet compten tots amb un inventari municipal de camins actualitzat a data de 2019, 2018 i 2018 respectivament, i a Rupit es va fer un treball més exhaustiu a partir de fonts històriques. No es té constància en canvi de que l'inventari existent contingui els camins privats i de dret de pas i per tant una primera acció consistiria en actualitzar i incloure tots els tipus de camins a l'inventari.</p>		
Resultats esperats	<ul style="list-style-type: none"> Inventari de camins públics, privats i amb dret de pas. 		
Impulsors	GT Pobles més amables i accessibles Ajuntaments Propietaris	Destinatari	Propietaris Ajuntaments Visitants i turistes
Recursos i finançament	<ul style="list-style-type: none"> Serveis sobre camins locals de la Diputació de Barcelona (web) <ul style="list-style-type: none"> Inventaris municipals de camins Investigació de la titularitat dels camins municipals Ordenances tipus per a la gestió de camins municipals 		
Accions relacionades		ODS associats	
Referències	<ul style="list-style-type: none"> Amics del Camí de Sa Bisbal (web) Camins locals, Diputació de Barcelona (web) Camins ramaders classificats (Generalitat de Catalunya) (web) 		

6.2. Facilitació d'espais i recursos per a l'emprenedoria local		
Repte	6. Innovació, dinamització econòmica i social	Període d'inici
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> Facilitar la creació de nous negocis i serveis al Collsacabra, per part de persones que visquin o vulguin viure al territori 	
Descripció	<p>Es proposen diverses fórmules per facilitar espais assequibles:</p> <ul style="list-style-type: none"> Fer locals "socials" (seguint la fórmula d'habitatge social) Compartir locals entre diversos/es emprenedors/es Crear una borsa d'espais, ja que a l'Esquirol hi ha bastants locals buits (privats, només 1 municipal a reformar) on podria fer-s'hi la producció i a Rupit l'establiment de venda. <p>A l'hora de cedir locals a emprenedors/es, caldria apostar pel producte artesà, emprenedors joves o famílies, per atraure persones que s'estableixin al Collsacabra. Tanmateix cal tenir en compte que quasi tots els locals del Collsacabra són privats i per tant, dependria de la voluntat dels propietaris.</p> <p>D'altra banda cal dinamitzar el comerç local que encara hi ha i retroalimentar-lo, donant oportunitats a les persones que hi vulguin treballar, tenint en compte que és cara al públic i caps de setmana i que no és fàcil trobar gent que ho vulgui fer. En aquest sentit cal buscar fórmules per mantenir els negocis que hi ha oberts, especialment els que tenen persones molt grans treballant i dificultat de relleu (per nombre de treballadors). Es proposa explorar fórmules de negoci amb socis que amb el temps passin a ser propietaris, per exemple.</p> <p>Com a actors a involucrar hi hauria l'Associació de comerciants de l'Esquirol, que actua a l'Esquirol i a Cantonigròs, amb funcions de suport mutu i coordinació amb l'Ajuntament per obtenir subvencions o ajuts.</p> <p>A llarg termini, es podria plantejar la constitució d'una associació comercial que aglutini el conjunt del Collsacabra.</p>	
Resultats esperats	<ul style="list-style-type: none"> Demanda d'assessorament i contacte amb el servei de Promoció Econòmica del Collsacabra Aparició de nous negocis o serveis al Collsacabra Manteniment dels negocis existents (relleu) 	
Impulsors	GT Collsacabra Activa Ajuntaments Teixit econòmic local	Destinatari
Recursos i finançament	<ul style="list-style-type: none"> Servei de Promoció Econòmica dels ajuntaments del Collsacabra Pla Estratègic d'Alimentació de Catalunya, ajuts 2023 (web), amb termini de sol·licitud 27/02/2023 Directori 2022 d'Espais d'allotjament empresarial d'iniciativa local de la província de Barcelona, Diputació de Barcelona (document) Línia d'Economia del paisatge de la Diputació de Barcelona (web) 	
Accions relacionades		ODS associats
Referències	<ul style="list-style-type: none"> Xarxa Cowocat Rural (web) 	

A6.4. Regulació de la massificació al Collsacabra			
Repte	6. Innovació, dinamització econòmica i social	Període d'inici	Curt (2023 – 2024)
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Reduir la massificació, que causa impactes sobre l'entorn i fa que els negocis d'atenció al públic no puguin oferir serveis de qualitat • Informar els visitants sense privar-los de poder accedir i gaudir del Collsacabra • Proveir un flux de visitants suficient per mantenir una bona activitat als negocis i serveis turístics i altres 		
Descripció	<p>Donat que no es pot impedir el pas en vies públiques, es valora calcular la capacitat turística de la zona (nombre de llits, places de pàrquing, capacitat dels restaurants, etc.) i poder informar d'això als visitants abans d'arribar per a que coneguin la situació. De fet, des de 2021 durant la setmana santa s'aturen els vehicles a l'alçada de l'Esquirol i se'ls informa de la freqüentació per tal que els visitants puguin distribuir-se pel Collsacabra evitant la massificació i la sobrecàrrega d'alguns nuclis.</p> <p>Tot i això, alguns comerciants i hostalers adverteixen del risc que alguns negocis perdin visitants.</p> <p>En aquesta línia es proposen diverses opcions:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fer un punt d'informació a la benzinera de l'Esquirol, per explicar els punts d'interès del Collsacabra i així distribuir la gent durant l'estiu, caps de setmana i festius. • Crear una plataforma en línia per informar en temps real del nivell d'ocupació als establiments del Collsacabra. • Informar des dels establiments o d'un punt d'informació a cada poble. <p>En tot cas, en aquests punts caldria difondre el decàleg del turista sostenible o de bones pràctiques que s'acordi amb el Grup de Treball Custodiem el Collsacabra o replicant el Decàleg de Rupit.</p> <p>Altres propostes serien posar una taxa pels pàrquings, tipus la taxa turística que hi ha als allotjaments. En aquest cas, a les persones que venen els caps de setmana seria interessant donar-los avantatges, per exemple si s'apunten pel web donar descompte pel pàrquing o una plaça assegurada. Això permetria regular el flux de vehicles i no de persones.</p>		
Resultats esperats	<ul style="list-style-type: none"> • Una reducció de la massificació dels últims anys post-pandèmia 		
Impulsors	GT Collsacabra Activa Ajuntaments Sector comercial i turístic	Destinatari	
Recursos i finançament	<ul style="list-style-type: none"> • Recursos propis • Serveis de la Diputació de Barcelona sobre Turisme (web) 		
Accions relacionades		ODS associats	
Referències			

